

VYHODNOCENÍ A REVIZE KONCEPCE NADREGIONÁLNÍHO ÚZEMNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY V PRAZE

RNDr. Jiří KOCIÁN

AGERIS s. r. o.

Jeřábkova 5, 602 00 Brno

jiri.kocian@ageris.cz

ABSTRAKT

Studie "Vyhodnocení a revize koncepce nadregionálního územního systému ekologické stability v Praze" obsahuje v Analytické části vyhodnocení stávající koncepce nadregionálního ÚSES obsažené v relevantních podkladech z pohledu hlavních principů vymezení ÚSES. Na základě doporučení obsaženého v závěrech Analytické části Studie byly v Návrhové části prověřeny možnosti úprav koncepce a změn vymezení nadregionálního ÚSES na území hlavního města Prahy. Návrhová část Studie obsahuje návrh doporučených úprav koncepce a změn vymezení nadregionálního ÚSES na území hlavního města Prahy, v některých případech s možnostmi alternativních řešení. Hodnotící část Studie obsahuje zhodnocení proveditelnosti navržených změn řešení ÚSES ve vztahu k aktuálnímu stavu území a záměrům územního plánování, s celkovým kladným výsledkem.

ABSTRACT

The study "Evaluation and revision of the concept of supraregional territorial system of ecological stability in Prague" contains in the Analytical part an evaluation of the current concept of supraregional TSES contained in the relevant documents from the point of view of the main principles of the definition of TSES. On the basis of the recommendation contained in the conclusions of the Analytical Part of the Study, the Design section examined the possibilities of modifying the concept and changes of the definition of the supraregional TSES in the territory of the capital city of Prague. The design part of the study contains a proposal for recommended modifications of the concept and changes of the definition of the supraregional TSES in the territory of the capital city of Prague, in some cases with the possibilities of alternative solutions. The evaluation part of the Study includes an assessment of the feasibility of the proposed changes

to the TSES in relation to the current status of the territory and the plans for spatial planning, with a positive overall result

ZADÁNÍ

V souvislosti s pracemi na novém územním plánu hlavního města Prahy (veřejně prezentovaném pod názvem "Metropolitní plán") vyvstala mimo jiné otázka, jak v něm řešit vymezení územního systému ekologické stability. Vzhledem ke skutečnosti, že se objevily velmi různorodé názory, u nichž bylo jen velmi těžko rozlišitelné, zda se pohybují ještě na poli odborném či zda už přešly do oblasti politické, a které se týkaly i řešení nadregionální úrovně ÚSES, přistoupilo Ministerstvo životního prostředí v roce 2017 k pořízení odborného podkladu (studie) nazvaného "Vyhodnocení a revize koncepce nadregionálního územního systému ekologické stability v Praze". Cílem studie bylo v první fázi prověřit, zda stávající koncepce nadregionálního ÚSES je nebo není z pohledu principů vymezování ÚSES navržena optimálně a zda vyžaduje nebo nevyžaduje úpravu či změnu (Analytická část Studie). Další dvě fáze studie (Návrhová část Studie a Hodnotící část Studie) měly následovat v případě, že by v rámci Analytické části Studie byly zjištěny odborné důvody pro přehodnocení koncepce nadregionálního ÚSES. Náplní Návrhové části Studie pak mělo být prověření alternativních možností vymezení nadregionálního ÚSES na území hlavního města Prahy a návrh konkrétních změn vymezení nadregionálního ÚSES v podrobnosti odpovídající řešení Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy. Hodnotící část Studie by pak měla za úkol prověřit proveditelnost navržených změn s ohledem na dotčenou územně plánovací dokumentaci a aktuální stav a využití území.

PODKLADY

Východzími podklady s relevantními řešeními nadregionálního ÚSES byly:

- Územně technický podklad regionálních a nadregionálních ÚSES ČR (MMR + MŽP, 1997);
- Zásady územního rozvoje hlavního města Prahy ve znění aktualizace č. 1 (Útvar rozvoje hlavního města Prahy, 2009, 2014);
- Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy ve znění pozdějších změn (Útvar rozvoje hlavního města Prahy, 1999 - 2017);
- Aktualizace nadregionálního ÚSES (EKOTOXA s.r.o. + AOPK ČR, 2010).

Jako základní metodický podklad pro posouzení stávající koncepce a platného vymezení nadregionálního ÚSES a pro návrhy alternativních vymezení nadregionálního ÚSES sloužila:

- Metodika vymezení územního systému ekologické stability (Příloha Věstníku MŽP 5/2017).

ANALYTICKÁ ČÁST STUDIE

K základním požadovaným náležitostem Analytické části Studie patřily:

- Vyhodnocení biogeografické reprezentativnosti nadregionálního ÚSES;
- Vyhodnocení prostupnosti řešeného území;
- Vyhodnocení aktuálního stavu přírody a krajiny;
- Vyhodnocení antropogenních migračních bariér;
- Vyhodnocení zjištěných problémů stávajícího vymezení nadregionálního ÚSES;
- Závěr obsahující konstatování potřeby zpracování Návrhové a Hodnotící části Studie.

Biogeografická reprezentativnost

Vyhodnocení biogeografické reprezentativnosti zahrnovalo tři základní kroky:

- Analýzu biogeografických poměrů;
- Analýzu vývoje vymezení nadregionálního ÚSES na území hlavního města Prahy;
- Analýzu biogeografické reprezentativnosti původních vymezení nadregionálního ÚSES.

Analýza biogeografických poměrů byla zpracována na úrovni bioregionů a biochor dle členění obsažených v publikacích Biogeografické regiony České republiky (Culek, M., Grulich, V., Laštůvka, Z., Divíšek, J., 2013, Masarykova univerzita, Brno) a Biogeografické členění České republiky, II. díl (Culek M. a kol., 2005, AOPK ČR, Praha). Popsáno bylo zastoupení jednotlivých bioregionů a typů biochor v rámci těchto bioregionů na území hlavního města Prahy - konkrétně jde o celkem čtyři bioregiony (1.2 Řipský, 1.5 Českobrodský, 1.18 Karlštejský, 1.20 Slapský) s příslušnými typy biochor (od čtyř typů biochor zastoupených ve Slapském bioregionu po jedenáct typů biochor zastoupených v Řipském bioregionu).

Základní koncepční podklad pro analýzu vývoje vymezení nadregionálního ÚSES tvořil Územně technický podklad regionálních a nadregionálních

ÚSES ČR (dále většinou jen "ÚTP R+NR ÚSES"), který vznikl v letech 1994 – 1996 a byl přijat jako společný územně technický podklad ministerstev pro místní rozvoj a životního prostředí s platností od 1.7.1997. Důvody pro nutnost jeho zohlednění byly dány jeho celorepublikově jednotným metodickým a koncepčním pojetím a skutečností, že obsahuje alespoň základní informaci o biogeografické reprezentativnosti řešení nadregionálního ÚSES. U nadregionálních biocenter (NRBC) obsahuje ÚTP R+NR ÚSES informace o tom, zda jde o biocentrum reprezentativní a unikátní, a v případě reprezentativních NRBC navíc o tom, jaký bioregion reprezentují a jaké jsou jejich požadované cílové ekosystémy. U nadregionálních biokoridorů (NRBK) je jejich biogeografická reprezentativnost v ÚTP R+NR ÚSES charakterizována pouze jednoduše typem osy NRBK vyjadřujícím rámcově požadované cílové ekosystémy.

Z řešení ÚTP R+NR ÚSES vyplývá, že na území města Prahy zasahují plochy dvou NRBC a že jím procházejí tři NRBK s jednou až třemi osami.

Príslušnými NRBC jsou:

- NRBC 5 Vidrholec - reprezentativní nadregionální biocentrum pro bioregion 1.5 Českobrodský, rozkládají se většinou své plochy ve východní části území hlavního města, s přesahem do přilehlých partií Středočeského kraje;
- NRBC 2001 Údolí Vltavy (Šárka, Roztoky, Větrušice) - unikátní nadregionální biocentrum v bioregionu 1.2 Řípském, zasahující na území hlavního města jen okrajově v jeho severní části.

Príslušnými NRBK jsou:

- NRBK K 56 (Karlštejn, Koda-K59) - na území hlavního města se dvěma z celkem tří os - osou vodní vedenou ve vazbě na tok Berounky a osou teplomilnou doubravní vedenou levobřežními svahy údolí Berounky;
- NRBK K 59 (Údolí Vltavy-Štěchovice) - na území hlavního města s třemi osami - osou vodní vedenou ve vazbě na tok Vltavy, osou převážně nivní vedenou nivou Vltavy víceméně v souběhu s vodní osou, při severním okraji Zbraslavi však přecházející do pravobřežních svahů údolí Vltavy a měnící se v teplomilnou doubravní osu, a osou teplomilnou doubravní vedenou převážně svahy údolí Vltavy mezi jeho stykem s údolím Berounky a NRBC 2001 Údolí Vltavy (Šárka, Roztoky, Větrušice);
- NRBK K 177 (Údolí Vltavy-K56) - s jednou osou - mezofilní hájovou vedenou v širokém oblouku západní polovinou území hlavního města a místy přecházející i na území Středočeského kraje.

Součástí NRBK jsou v ÚTP R+NR ÚSES i jejich ochranné zóny a vložená regionální biocentra.

Na přehledné informace o vymezení nadregionálního ÚSES v ÚTP R+NR ÚSES navazuje identifikace jeho zpřesněných vymezení v Zásadách územního rozvoje hlavního města Prahy (dále většinou jen "ZÚR HMP"), v Územním plánu sídelního útvaru hlavního města Prahy v platném znění (dále většinou jen "ÚPSÚ HMP") a v případě NRBK i v Aktualizaci nadregionálního ÚSES z roku 2010.

Následně byla provedena důkladná analýza biogeografické reprezentativnosti řešení nadregionálního ÚSES v analyzovaných podkladech, zaměřená jednak na komplexní systémové posouzení příslušnosti jednotlivých skladebných částí nadregionálního ÚSES k funkčním větvím nadregionálního ÚSES a jednak na detailní posouzení reprezentativnosti každé jednotlivé skladebné části nadregionálního ÚSES (včetně vložených regionálních biocenter) ve vztahu k příslušným větvím nadregionálního ÚSES. V úplném rozsahu byla tato analýza vztažena primárně k ÚTP R+NR ÚSES, zatímco v případě ostatních podkladů se soustředila na odchylky (změny a významnější úpravy) řešení oproti ÚTP R+NR ÚSES.

K hlavním výsledkům analýzy biogeografické reprezentativnosti řešení nadregionálního ÚSES patří stanovení míry reprezentativnosti jednotlivých řešení a identifikace poměrně významného souboru nejasností či nesrovnalostí obsažených v původních řešeních.

Prostupnost řešeného území

Prostupnost území byla hodnocena ve vztahu k přírodním migračním bariérám. Identifikovány a popsány byly hlavní typy zastoupených přírodních bariér pro jednotlivé zastoupené typy větví nadregionálního ÚSES (větve teplomilné bioty, větve mezofilní hájové bioty, větve nivní bioty a větve vodní bioty) a konkrétní zastoupené nejvýznamnější přírodní bariéry v trasách jednotlivých větví nadregionálního ÚSES. Jako zásadní byly vylišeny následující přírodní migrační bariéry:

- bariéra údolní nivy Vltavy pro větev teplomilné bioty mezi NRBK 22 Karlštejn-Koda a NRBK 2 Šebín;
- bariéry lokálních zúžení údolní nivy pod rozsah potřebný pro reprezentativní průchod větve nivní bioty vedené ve vazbě na údolní nivu Vltavy;
- bariéra údolní nivy Vltavy pro větev teplomilné bioty mezi NRBK 24 Štěchovice a nivou Vltavy u Zbraslavi.

V závěru analýzy prostupnosti byly vyhodnoceny nutnost a možnosti překonávání uvedených přírodních bariér.

Aktuální stav přírody a krajiny

Cílem této dílčí části analýzy bylo typové rozčlenění území dle vhodnosti aktuálního způsobu využití pro jednotlivé typy větví nadregionálního ÚSES, a to podle čtyř základních faktorů:

- míry reprezentativnosti stanovištních podmínek ve vztahu k požadovaným cílovým ekosystémům;
- míry podobnosti stávajícího způsobu využití požadovaným cílovým ekosystémům;
- reálnosti změny stávajícího způsobu využití směrem k požadovaným cílovým ekosystémům;
- polohy lokality s daným způsobem využití v krajině.

Na základě posouzení uvedených faktorů byly stanoveny čtyři základní kategorie vhodnosti využití pro začlenění do skladebných částí nadregionálního ÚSES:

- využití optimální - pro většinu větví (s výjimkou vodních) typicky lesní porosty přirozeného až přírodě blízkého charakteru na stanovištích reprezentativních pro daný typ větve nadregionálního ÚSES;
- využití vhodné - např. lesní porosty přírodě vzdáleného charakteru, zemědělsky využívané plochy a ladem ležící plochy na reprezentativních stanovištích;
- využití málo vhodné - např. parkově upravené plochy, plochy zahrad a jiné oplocené zeleně v zastavěných územích na víceméně reprezentativních stanovištích;
- využití nevhodné - stabilizovaná zástavba, stabilizované zpevněné plochy (zejm. stavby dopravní infrastruktury) + veškeré plochy na zcela nerepresentativních stanovištích (zásadní role nivních stanovišť).

Antropogenní migrační bariéry

V rámci této části byly provedeny:

- Typizace zastoupených antropogenních migračních bariér;
- Popis zastoupených antropogenních migračních bariér v trasách jednotlivých větví nadregionálního ÚSES;
- Vyhodnocení míry prostupnosti identifikovaných antropogenních migračních bariér.

Typy zastoupených antropogenních migračních bariér byly do značné míry ztotožněny s analyzovaným nevhodným využitím území. Jako nejvýznamnější antropogenní migrační bariéry byly rozlišeny následující typy:

- kombinace souvisle zastavěných a zpevněných ploch - pro všechny rozlišené typy větví nadregionálního ÚSES s výjimkou vodních větví;
- velké liniové dopravní stavby, které nejsou součástí kompaktně zastavěných území - pro teplomilné a mezofilní hájové větve nadregionálního ÚSES;
- příčné stavby v korytech vodních toků (v řešeném území pouze jezy, jinak zejména přehradní hráze) - pro vodní větve nadregionálního ÚSES;
- údolní nádrže - pro nivní větve nadregionálního ÚSES (v daném případě se nacházející sice pouze vně řešeného území, nicméně řešení nadregionálního ÚSES v Praze významně ovlivňující).

V rámci popisu konkrétních zastoupených antropogenních migračních bariér a vyhodnocení míry jejich prostupnosti byly jako obtížně až nedostatečně prostupné vylíšeny tři bariéry:

- bariéra zastavěného území Holešovic mezi Stromovkou a nábřežími Kapitána Jaroše a Edvarda Beneše pro větev teplomilné bioty mezi NRBC 22 Karlštejn-Koda a NRBC 2 Šebín;
- soustava kompaktně zastavěných území v údolní nivě Vltavy v dlouhém úseku mezi Trojou a Barrandovským mostem pro větev nivní bioty vedenou údolní nivou Vltavy;
- levobřežní silnice II/102 ve Zbraslavi pro větev nivní bioty vedenou údolní nivou Vltavy (týká se pouze řešení nadregionálního ÚSES v ZÚR HMP a ÚPSÚ HMP).

Zjištěné problémy stávajícího vymezení nadregionálního ÚSES

Jednotlivé hlavní problémy a nedostatky vymezení nadregionálního ÚSES zjištěné v rámci dílčích analýz byly utříděny a popsány podle toho, o jaký typ problémů a nesrovnalostí jde. Vyjmenováno bylo:

- 15 problémů a nesrovnalostí týkajících se biogeografické reprezentativnosti řešení;
- 3 problematické přírodní migrační bariéry;
- 3 nedostatečně prostupné antropogenní migrační bariéry.

ZÁVĚR

V Závěru Analytické části Studie byly uvedeny dvě hlavní skutečnosti vyplývající z provedené analýzy:

- koncepce nadregionálního ÚSES a vymezení jeho skladebných částí jsou v řešeném území podstatně ovlivněny přítomností některých výrazných přírodních migračních bariér a především aktuálním stavem využití území (s různou mírou vhodnosti využití území pro ÚSES a s četnými antropogenními migračními bariérami), s významným dopadem na biogeografickou reprezentativnost řešení;
- v zájmu optimalizace vymezení nadregionálního ÚSES s ohledem na základní principy vymezování ÚSES je žádoucí prověřit možnosti úprav koncepce a změn vymezení v řešeném území jako podkladu pro aktualizaci Zásad územního rozvoje hlavního města Prahy a v návaznostech i Zásad územního rozvoje Středočeského kraje.

Z toho jednoznačně vyplynuly důvody pro zpracování Návrhové části Studie a Hodnotící části Studie.

NÁVRHOVÁ ČÁST STUDIE

K základním požadovaným náležitostem Návrhové části Studie patřily:

- Popis změněné koncepce řešení nadregionálního ÚSES včetně odůvodnění;
- Popis a typologická charakteristika všech vymezených skladebných částí nadregionálního ÚSES;
- Popis vlivu koncepce nadregionálního ÚSES na regionální úroveň ÚSES;
- Rámcová vymezení nadregionálních biocenter a biokoridorů;
- Vymezení podpůrných pásem nadregionálních biokoridorů.

Změny koncepce řešení nadregionálního ÚSES

V úvodu této kapitoly bylo provedeno shrnutí výchozí situace dle Analytické části Studie. Zastoupené větve nadregionálního ÚSES byly rozděleny na stabilizované (nevyžadující žádnou koncepční změnu) a problematické (s potřebou prověření možností změn a úprav řešení).

Jako stabilizované větve nadregionálního ÚSES byly označeny:

- větev mezofilní hájové bioty mezi nadregionálním biocentrem (NRBC) 27 Voděradské bučiny a údolím Labe u Čelákovic (zahrnující na území hlavního města pouze příslušnou část NRBC 5 Vidrholec);
- větve vodní bioty vedené ve vazbě na toky Berounky a Vltavy.

Jako větve nadregionálního ÚSES určené k prověření změn a úprav řešení byly identifikovány:

- větev teplomilné bioty mezi NRBC 22 Karlštejn-Koda a NRBC 2 Šebín;
- větev nivní bioty vedená ve vazbě na údolní nivu Vltavy;
- větev teplomilné bioty mezi NRBC 24 Štěchovice a nivou Vltavy u Zbraslavi;
- větev mezofilní hájové bioty mezi NRBC 2001 Údolí Vltavy (Šárka, Roztoky, Větrušice) a napojením na teplomilnou doubravní osu nadregionálního biokoridoru (NRBK) K 56 u Radotína.

Stanoveny byly hlavní zásady pro řešení koncepčních změn nadregionálního ÚSES, a to jednak obecné zásady (uplatnění metodických přístupů k vymezení nadregionálního ÚSES obsažených v Metodice vymezování ÚSES z roku 2017 a respektování specifík vymezování ÚSES v urbanizovaném území), jednak specifické zásady pro jednotlivé zastoupené typy větví nadregionálního ÚSES.

Na základě stanovených zásad pro řešení koncepčních změn pak byly prověřovány různé varianty možných koncepčních změn a následně navrženy konkrétní koncepční změny řešení pro jednotlivé prověřované větve nadregionálního ÚSES. Některé koncepční změny byly navrženy v alternativní podobě, přičemž bylo rozlišeno, zda jde o alternativy preferované, srovnatelné či náhradní (oproti hlavní alternativě méně reprezentativní).

Pro jednotlivé prověřované větve nadregionálního ÚSES mají navržené koncepční změny následující podobu:

Větev teplomilné bioty mezi NRBC 22 Karlštejn-Koda a NRBC 2 Šebín

Preferované změny:

- prodloužení trasy NRBK v oblasti Radotínského údolí v jihozápadní části řešeného území;
- napřímení trasy NRBK v oblasti Velké Chuchle v jižní části řešeného území;
- dílčí rozšíření vloženého RBC 1845 Chuchle jižním směrem;
- vymezení nového vloženého RBC v prostoru Prokopského údolí a navazujících výrazně výslunných svahů nad Hlubočepy a Zlíchovem (ve střední části řešeného území);

- změna trasy NRBK v severní polovině řešeného území, od Hlubočep přes Vidouli, oboru Hvězda a šárecká údolí do NRBC 2001 Údolí Vltavy (Šárka, Roztoky, Větrušice).

Srovnatelné alternativy:

- alternativní trasa NRBK v oblasti Hlubočep ve střední části řešeného území.

Možná náhradní řešení:

- dílčí variantní trasy NRBK v severní polovině řešeného území (včetně původního trasování přes Petřín, areál Pražského hradu a Holešovice).

Větev teplomilné bioty mezi NRBC 24 Štěchovice a nivou Vltavy u Zbraslavi

- invariantní zrušení nadregionálního biokoridoru teplomilné bioty (= teplomilná doubravní osa NRBK K 59 v ÚTP R+NR ÚSES), resp. jeho nahrazení pokračováním větve regionálního ÚSES.

Větev nivní bioty

Preferované změny:

- vymezení nového vloženého RBC v prostoru Stromovky;
- vymezení nového vloženého RBC v prostoru soutoku Vltavy a Berounky;
- nové pokračování trasy NRBK v nivě Berounky.

Srovnatelné alternativy:

- dvě dílčí alternativní trasy ze severní strany Zbraslavi.

Větev mezofilní hájové bioty mezi NRBC 2001 Údolí Vltavy (Šárka, Roztoky, Větrušice) a údolím Berounky

Preferované změny:

- napojení NRBK K 177 MH na nadregionální biokoridor teplomilné bioty v oblasti Podbaby v severní části řešeného území;
- posunutí části trasy NRBK K 177 MH v oblasti Tiché Šárky v severní části řešeného území;
- dílčí alternativní trasa NRBK K 177 MH v oblasti Sobína při západním pomezí řešeného území;
- vymezení nového vloženého RBC jižně od Sobína;
- posuny trasy dílčích úseků NRBK K 177 MH u Třebonic a Řeporyjí v případě zachování koncepce původní trasy NRBK;

- vymezení nového vloženého RBC jižně od Třebonic v případě zachování koncepce původní trasy NRBK;
- napojení NRBK K 177 MH na nadregionální biokoridor teplomilné bioty v údolí Radotínského potoka v jihozápadní části řešeného území v případě zachování koncepce původní trasy NRBK.

Srovnatelné alternativy:

- alternativní trasa NRBK K 177 MH navazující buď na stávající trasu NRBK dle ZÚR HMP nebo dílčí alternativní trasu v oblasti Sobína v prostoru navrženého nového vloženého RBC jižně od Sobína, odkud je směřována celkově k jihozápadu, do Středočeského kraje (ze severozápadní strany dálnice D5).

Možná náhradní řešení:

- původní trasa NRBK dle ZÚR HMP a ZÚR SČK v oblasti Sobína při západním pomezí řešeného území (poznámka: v případě dílčích úprav trasy spočívajících v přesunu stávajících vedení podmáčenými stanovišti na nepodmáčené stanoviště a v případě současného vymezení nového vloženého RBC jižně od Sobína jde o variantu srovnatelnou s preferovanou trasou);
- zrušení celého NRBK.

Charakteristika všech vymezených skladebných částí nadregionálního ÚSES

Kapitola obsahuje hlavní charakteristiky vymezených dvou nadregionálních biocenter (NRBC 5 Vidrholc a NRBC 2001 Údolí Vltavy) a pěti nadregionálních biokoridorů (NRBK K 56 T, NRBK K 56 V, NRBK K 56 N, NRBK K 59 V a NRBK K 177 MH). Popisy jsou zaměřeny na stanovení hlavních funkčních charakteristik jednotlivých biocenter a biokoridorů, specifik vymezení a v případě NRBK i na základní charakteristiku jednotlivých vložených regionálních biocenter.

Vliv koncepce nadregionálního ÚSES na regionální úroveň ÚSES

Navržené koncepční změny řešení nadregionálního ÚSES mají logický dopad i na řešení navazujících hierarchicky nižších úrovní ÚSES. V Návrhové části Studie jsou popsány vyvolané potřebné změny v řešení regionální úrovně ÚSES. Tyto změny jsou rozděleny do dvou základních skupin:

- invariantní změny - dochází k nim tam, kde invariantní navržená změna nadregionálního ÚSES vyvolává nutnost upravit řešení navazujícího regionálního ÚSES;

- variantní změny - dochází k nim tam, kde navržená alternativní řešení nadregionálního ÚSES mohou způsobit potřebu změny v řešení navazujícího regionálního ÚSES.

Jako invariantní vyvolaná změna řešení nadregionálního ÚSES je identifikována změna související s doporučeným zrušením nadregionálního biokoridoru teplomilné bioty mezi NRBC 24 Štěchovice a nivou Vltavy u Zbraslavi (a jeho nahrazením prodlouženou větví regionálního ÚSES).

Variantní vyvolané změny řešení regionálního ÚSES spočívají v prodloužení či naopak zkrácení tras některých regionálních biokoridorů navazujících na nadregionální ÚSES, případně ve zrušení celých větví regionálního ÚSES v západní polovině území hlavního města.

Rámcová vymezení nadregionálních biocenter a biokoridorů

Stanovení rámcových vymezení NRBC a NRBK vychází z obecné potřeby stanovování vhodných rámcových vymezení jednotlivých biocenter a biokoridorů nadregionální a regionální úrovně ÚSES pro účely jejich odpovídající podoby v zásadách územního rozvoje - ploch pro umístění (vymezení) biocenter a ploch (koridorů) pro umístění (vymezení) biokoridorů.

Rámcová vymezení ploch zastoupených NRBC odrážejí relevantní podkladová vymezení NRBC z analyzovaných podkladů (ze ZÚR HMP, ÚPSÚ HMP a Aktualizace nadregionálního ÚSES) a zároveň zohledňují vymezení obsažená v návrhu nového územního plánu hlavního města Prahy (tzv. Metropolitního plánu).

Rámcová vymezení koridorů pro zastoupené NRBK vycházejí především z vhodných stanovištních podmínek a z doporučení obsaženého v Metodice vymezení ÚSES z roku 2017 (přiměřený šířkový rozsah 400 - 1000 m).

Podpůrná pásma nadregionálních biokoridorů

Podpůrné pásmo NRBK je obecně tvořeno územím obklopujícím vlastní nadregionální biokoridor a sloužící k podpoře jeho funkce (tzv. koridorového efektu). Podporu funkce NRBK by přitom měla zajišťovat zahuštěná síť skladebných částí ÚSES regionálního i místního významu. Rozsah podpůrných pásem nadregionálních biokoridorů tedy určuje prostor pro zahuštění této sítě.

Vymezení podpůrných pásem NRBK vychází z doporučení obsaženého v Metodice vymezení ÚSES z roku 2017 (přiměřený šířkový rozsah 500 - 4000 m), s diferencovaným přístupem k biokoridorům různých typů.

HODNOTÍCÍ ČÁST STUDIE

Zhodnocení proveditelnosti navržených změn bylo prověřeno s ohledem na:

- Aktuální stav a využití území v navržených plochách a koridorech;
- Dotčenou platnou územně plánovací dokumentaci;
- Návrh Metropolitního plánu.

Hodnocení aktuálního stavu a využití území vychází z kategorizace vhodnosti využití pro jednotlivé typy větví nadregionálního ÚSES provedené v Analytické části Studie (využití optimální, vhodné, málo vhodné, nevhodné) a je provedeno pro vymezená nadregionální biocentra a preferované trasy nadregionálních biokoridorů, s rozčleněním na jednotlivé lokality (oblasti) s určitým charakterem využití.

Relevantní dotčenou územně plánovací dokumentací jsou ZÚR HMP a ÚPSÚ HMP v aktuálně platné podobě. V případě ZÚR HMP jsou popsány územní kolize (překryvy, průniky) vymezených NRBC a preferovaných tras NRBK s rozvojovými plochami a koridory dopravní a technické infrastruktury a v případě ÚPSÚ HMP územní kolize vymezených NRBC a preferovaných tras NRBK se závazným vymezením zastavitelných území (ploch určených k zástavbě) mimo současně zastavěná území.

V případě návrhu nového územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitního plánu) jsou popsány územní překryvy vymezených NRBC a preferovaných tras NRBK s vymezením zastavitelných rozvojových ploch, případně další specifické vztahy k vymezovaným jevům Metropolitního plánu

Z hodnocení vyplynuly některé omezující faktory pro navržené změny vymezení nadregionálního ÚSES, z nichž k významnějším patří:

- dílčí omezení pro potenciální rozšíření NRBC 5 Vidrholec a NRBC 2001 Údolí Vltavy (Šárka, Roztoky, Větrušice) v plochách jejich rámcových vymezení související především s aktuálním stavem a využitím území, v menší míře však i s platnou územně plánovací dokumentací a s návrhem Metropolitního plánu;
- dílčí prostorová omezení pro vymezení dílčích skladebných částí nadregionálních biokoridorů NRBK K 56 T, NRBK K 56 N a NRBK K 177 MH související z velké části s aktuálním stavem a využitím území a jen v poměrně malé míře s platnou územně plánovací dokumentací a s návrhem Metropolitního plánu.

Celkovým výsledkem hodnocení bylo konstatování, že všechny hodnocené změny jsou přes uvedená dílčí omezení proveditelné.

ZÁVĚREČNÉ SHRnutí

Studie "Vyhodnocení a revize koncepce nadregionálního územního systému ekologické stability v Praze" obsahuje v Analytické části vyhodnocení stávající koncepce nadregionálního ÚSES obsažené v relevantních podkladech z pohledu hlavních principů vymezování ÚSES. Na základě doporučení obsaženého v závěrech Analytické části Studie byly v Návrhové části prověřeny možnosti úprav koncepce a změn vymezení nadregionálního ÚSES na území hlavního města Prahy. Návrhová část Studie obsahuje návrh doporučených úprav koncepce a změn vymezení nadregionálního ÚSES na území hlavního města Prahy, v některých případech s možnostmi alternativních řešení. Hodnotící část Studie obsahuje zhodnocení proveditelnosti navržených změn řešení ÚSES ve vztahu k aktuálnímu stavu území a záměrům územního plánování, s celkovým kladným výsledkem.